

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 16 czerwca 2026 roku

Sprawa: Interpelacja nr 17317 Pani poseł Doroty Marek w sprawie transparentności i zasadności wydatków jednostek samorządu terytorialnego na cele promocyjne oraz potrzeby wprowadzenia systemowych ram legislacyjnych
Znak sprawy: ST1.054.5.2026
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na interpelację nr 17317 Pani poseł Doroty Marek w sprawie transparentności i zasadności wydatków jednostek samorządu terytorialnego na cele promocyjne oraz potrzeby wprowadzenia systemowych ram legislacyjnych, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Ustawą z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego¹ wprowadzony został nowy system finansowania jednostek samorządu terytorialnego (JST), którego celem jest:

- wzmocnienie i ustabilizowanie finansów JST poprzez zwiększenie dochodów własnych,
- oparcie zasilania finansowania samorządów na dochodach własnych wynikających z lokalnej bazy podatkowej,
- obiektywne i algorytmiczne naliczanie środków finansowych dla każdej JST.

Jak słusznie zauważyła Pani poseł, „*reforma finansów samorządowych przyniosła wielu jednostkom znaczący zastrzyk finansowy*”. Podkreślić należy, że łączny skutek finansowy, wynikający z nowej ustawy, jest dla jednostek samorządu terytorialnego pozytywny i oznacza zwiększenie ich dochodów o 24,8 mld zł w roku 2025, w stosunku do dochodów obliczonych na ten sam rok według systemu obowiązującego

¹ Dz. U. poz. 1572 i 1717 oraz z 2025 r. poz. 1659

do końca 2024 r. W perspektywie najbliższej dekady szacuje się, że dochody jednostek samorządu terytorialnego wzrosną o ponad 345 mld zł.

Odpowiadając na pytanie dotyczące monitorowania skali i struktury wydatków jednostek samorządu terytorialnego, uprzejmie informuję, że Ministerstwo Finansów na bieżąco monitoruje sytuację finansową jednostek samorządu terytorialnego.

Z analizy danych ze sprawozdań JST wynika, że wydatki wszystkich JST w rozdziale 75075 - Promocja jednostek samorządu terytorialnego w latach 2023-2026 stanowią 0,3% wydatków ogółem JST.

Wydatki jednostek samorządu terytorialnego w rozdziale 75075 Promocja jednostek samorządu terytorialnego w latach 2023-2026 w podziale na poszczególne rodzaje samorządów prezentuje poniższe zestawienie.

Rozdział 75075	2023	2024	2025	2026 plan
	w zł			
JST ogółem	1 138 352 902	1 157 468 590	1 364 845 254	1 456 712 793
Gminy	387 697 842	417 985 162	476 959 199	537 796 120
Miasta na prawach powiatu	289 004 644	319 925 593	366 037 221	393 981 501
Powiaty	84 266 211	91 846 883	101 053 402	114 049 247
Województwa	377 384 206	327 710 951	420 795 432	410 885 926

W świetle przepisów ustaw „ustrojowych” oraz ustawy o finansach publicznych, jednostki samorządu terytorialnego samodzielnie prowadzą gospodarkę finansową na podstawie uchwalanego corocznie budżetu. Samodzielność w zakresie prowadzenia gospodarki finansowej polega na tym, że organy jednostek samorządu terytorialnego – **w granicach obowiązującego prawa** – są suwerenne w podejmowaniu decyzji dotyczących przeznaczenia i wykorzystania środków finansowych, zabezpieczonych w budżecie.

Realizując ustawowe zadania, jednostki samorządu terytorialnego są zobowiązane działać na podstawie i w granicach prawa i kierować się regułami określonymi w art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych² zgodnie z którymi wydatki publiczne powinny być dokonywane: w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów i optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów, a także w sposób umożliwiający terminową realizację zadań oraz w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Samodzielność samorządów w dysponowaniu środkami publicznymi nie oznacza ani całkowitej dowolności wydatkowania środków publicznych ani braku jakiejkolwiek kontroli w tym zakresie. Zakres działania jednostek samorządu terytorialnego określają stosowne ustawy. Zgodnie z obowiązującym prawem organami nadzoru i kontroli nad jednostkami samorządu terytorialnego są regionalne izby obrachunkowe, które sprawują nadzór nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych, określonych w tej ustawie oraz kontrolują gospodarkę finansową i zamówienia publiczne tych jednostek.

²t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1483

Kontrola gospodarki finansowej dokonywana jest przez izby na podstawie kryterium zgodności z prawem i zgodności dokumentacji ze stanem faktycznym³ natomiast w zakresie realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego zadań administracji rządowej – także na podstawie kryterium **celowości, rzetelności i gospodarności (art. 5 ust. 2 ustawy)**.

Podmiotem uprawnionym również do kontrolowania działalności organów samorządu terytorialnego, samorządowych osób prawnych i innych samorządowych jednostek organizacyjnych jest Najwyższa Izba Kontroli.

Kontrolując ww. jednostki NIK bada w szczególności realizację ustaw i innych aktów prawnych w zakresie działalności finansowej, gospodarczej i organizacyjnoadministracyjnej. Kontrola działalności samorządu terytorialnego przeprowadzana jest pod względem legalności, gospodarności i rzetelności.

Jak z powyższego wynika, obowiązujące obecnie ramy prawne dają możliwość weryfikacji poprawności wydatkowania środków publicznych przez jednostki samorządu terytorialnego, a w przypadku naruszenia obowiązujących norm wszczęcia postępowania w zakresie naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

W odniesieniu do pytań dotyczących zmian w prawie mających na celu dookreślenie zasad wydatków JST na promocję i „wprowadzenie wyraźnego ustawowego zakazu finansowania z budżetu JST działań noszących znamiona autopromocji oraz budowania wizerunku osobistego osób pełniących funkcje w organach wykonawczych samorządu”, uprzejmie informuję, że z punktu widzenia finansów publicznych, zasady wydatków JST są określone. Obligują one JST do dokonywania wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków, w sposób celowy, oszczędny.

Biorąc pod uwagę przytoczone wyżej uwarunkowania prawne, dotyczące zarówno zasad racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi, jak i istniejących mechanizmów kontrolnych, uprzejmie informuję, że celem działań koordynacyjnych Ministra Finansów w zakresie audytu wewnętrznego w jednostkach sektora finansów publicznych nie jest określanie katalogu kryteriów, które mają być brane pod uwagę przy realizacji konkretnych zadań audytowych w poszczególnych jednostkach prowadzących audyt wewnętrzny. Kryteria te, określane każdorazowo przez audytora przeprowadzającego zadanie audytowe w jednostce, wynikają z powszechnie obowiązujących przepisów prawa, w tym np. z przywołanego wyżej art. 44 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, w zakresie oceny ponoszonych wydatków.

³ art. 5 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych (t. j. Dz.U. z 2025 r. poz. 7)

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Hanna Majczyk
podsekretarz stanu

w Ministerstwie Finansów